

VROEGOP

Het nieuwsblad voor volkstuinders

Jaargang 31 nr 118 Winter 2021 www.bondvanvolkstuinders.nl ISSN 1873-409X

Wintertuin

Wintergroente

Wilgentenen

OP ZOEK NAAR EEN GESCHIKTE GASFLES?

Antargaz helpt je graag verder!

Ga voor onze vertrouwde stalen **10,5 kg gasfles!**

Meer info? Surf naar www.antargaz.nl of neem contact met ons op via info.nl@antargaz.com of 024 - 354 05 64 (gratis).

antargaz

Kiest u voor uw eigen biologisch eten?

Dan is Hercutec® een logische keuze voor uw onderhoudsgereedschap

Ook voor gasflessen in alle soorten en maten voor barbecues, heaters etc.
Verkoop, afvullen of wisselen van gasflessen en gasfles equipment

Hercutec® Alkylaatbenzine

- ✓ Beter
- ✓ Voordeliger
- ✓ Gezonder
- ✓ Groener
- ✓ Makkelijker

Verkrijgbaar als 2T en 4T in fles, jerrycan of vaten

Foto: Zanda

BESTEL DIRECT VIA BESTELLINGEN@VOSGROEPBV.NL OF BEL 020 448 08 61

Verkrijgbaar bij Vos Gasdepot - Amsterdam, Butaanweg 3
Vos Gasdepot - Purmerend, Edisonweg 2 | Total Vos - Koog a/d Zaan, Zuideinde 110

ENERGIE VOOR ÚW CONTINUÏTEIT

COLOFON

Eindredactie & Vormgeving:

Monique Zwart

VROEGOP

Vroegop wordt verspreid in een oplage van 12.000 exemplaren onder de leden en aspiranten van de Bond van Volkstuinders te Amsterdam en omgeving. Verschijningsfrequentie eenmaal per kwartaal.

Vroegop is het interne Nieuwsblad van de Bond van Volkstuinders.

Het blad is opgericht in 1990 om de (nood)zakelijke informatie van het bestuur van de Bond van Volkstuinders te verspreiden onder de leden.

Een enthousiaste, vrijwillige redactie maakt door middel van aanvullende artikelen en columns van de Vroegop een tijdschrift.

Redactie en advertenties VROEGOP

P/a Bond van Volkstuinders, Volendammerweg 301, 1027 EA Amsterdam.

Telefoon: 020 – 613 28 93

e-mail: vroegop@bondvanvolkstuinders.nl

website: www.bondvanvolkstuinders.nl

Redactiemedewerkers

Dominique Engers, Marianne Kraaij, Marianne Croes, Marieke de Geus, Tetje Beemsterboer, Bert Kuit, Ilse Kuiper, Lonneke Verburg, Ilse Kuiper en Monique Zwart.

Beeld cover:

Lonneke Verburg

Volgende uitgave

Kopij inleveren vóór 15 april 2021

INHOUD

5	Van de voorzitter
6	Het nieuwe bestuur stelt zich voor
10	Groen werkt op Lissabon
13	Eetbare bomen en struiken
14	Winterwerk
17	Boekenhoek Stille wateren
19	Choux de Bruxelles
22	Van tak naar hek
24	Tuinplaatje
25	Contributie/oproep
26	Kleuren voor iedereen
28	Puzzel

SPREEKUUR BONDSBESTUUR

Indien één van de leden of besturen van de tuinparken het bondsbestuur wil spreken dan moet daarvoor een afspraak worden gemaakt. Dit kunt u doen door een mail te sturen naar het secretariaat van het bondsbureau, met daarin aangegeven het gespreksonderwerp: info@bondvanvolkstuinders.nl

Daarna zal er in overleg met het bondsbestuur bekeken worden wanneer dit gesprek eventueel kan plaatsvinden en met welk bestuurslid. In beginsel worden deze afspraken gepland op de dinsdagochtend.

Het bondskantoor is te bereiken met het openbaar vervoer, zie voor de actuele reisgegevens www.gvb.nl

Campingsport Amsterdam
Alles voor uw camper, caravan, tent en tuinhuis.

Jan van Galenstraat 271
 1056 BZ Amsterdam
 Tel. : 020-6128911
 E-mail : info@campingsportamsterdam.nl

Levering, installatie, reparatie en onderhoud van

Zonne-energie
 Omvormers
 Accu's
 Digifenne
 Gas Accessoires

Kooktoestellen
 Koelkasten
 Geisers
 Gas & Petroleum Verwarming
 12 Volt Verlichting

www.campingsportamsterdam.nl

Openingstijden
 Maandag en zondag: gesloten
 Dinsdag t/m vrijdag: 09:00 - 18:00
 Zaterdag: 09:00 - 16:00

 HETGOEDKOOPE.NL

Gratis bezorging

**7 DAGEN PER WEEK OPEN
 TOT 22.00 UUR**

Accu's Accutesters
 Omvormers Batterijen
 Acculaders Zonnepanelen

06-234 136 56

Door de voorzitter, Eric van der Putten

VAN DE VOORZITTER

ZEGGEN WAT JE DOET, DOEN WAT JE ZEGT

Met dit motto heb ik als kersverse voorzitter van de Bond op 16 januari 2021 de Bondsvergadering geopend. Voor het toen gekozen bestuur is dit ook een leidraad voor het jaar 2021. We zullen ons samen met onze tuinparken en leden gaan zetten aan belangrijke onderwerpen. Het gaat dan niet alleen om gesprekken met de gemeente Amsterdam en andere gemeenten over het volkstuinenbeleid, huurcontracten, huurstelling, riolering en projecten (bijv. de vier parken in de Nieuwe Kern in Zuid Oost/Ouder-Amstel). Belangrijker is dan nog dat wij als tuinparken laten zien dat we actief werken aan een betere toegankelijkheid en dat wij hard werken aan pareltjes in de stad. Pareltjes van natuur van hoge kwaliteit, die liefdevol door tuinders worden onderhouden. Dat onderhoud gebeurt door een unieke samenwerking van kleine gemeenschappen. Gemeenschappen die vaak een directe afspiegeling zijn van de bevolking. Die afspiegeling betreft dan een grote diversiteit in leeftijd, beroep, opleiding en inkomen. Maar, de gemeenschappelijke noemer is de liefde voor de natuur en de bereidheid om daar daadwerkelijk een steentje aan bij te dragen. Op die manier houden wij tuinparken in stand met tuinen en natuur, die hun weerga niet kennen.

Ik ben dan ook ontzettend blij dat op 16 januari 2021 een bestuur van zeven mensen is aangetreden, die in staat zijn om samen met onze leden de taken voor de komende periode aan te pakken. Elders in dit nummer staan hun introducties. Dat nieuwe bestuur heeft een interim karakter; dat wil zeggen dat het in het najaar niet alleen komt met een evaluatie, maar vooral ook met een plan voor de komende periode. Op die manier geef je ook gestalte aan het motto 'zeggen wat je doet, doen wat je zegt'. Andere manieren zijn onder meer: nieuwsbrieven en overleg met besturen van onze tuinparken over wat ons voor ogen staat en wat we gaan doen.

Het nieuwe bestuur doet dit in het volle besef dat de Bond roerige maanden achter de rug heeft. De onrust is vooral ontstaan door de onverhoedse publicatie van vergaande plannen voor de Amsterdamse parken. Het nieuwe bestuur betreurt het dan ook dat het vorig bestuur hier aanleiding heeft gezien om op te stappen. Daarbij past ook een welgemeend woord van dank aan hen, die afscheid hebben genomen als bestuurslid.

Eric van der Putten

Foto: Jikke Heermans

HET NIEUWE BESTUUR STELT ZICH VOOR

Mijn naam is Eric van der Putten; ruim zes jaar bestuurslid geweest van Sloterdijkmeer. Daar heb ik vooral gewerkt aan de verwezenlijking van de plannen voor de toegankelijkheid van de tuinparken in het Westerpark. Ook heb ik me beziggehouden met het planmatig onderhoud van Sloterdijkmeer. Daarnaast ben ik nog actief in enkele organisaties op het gebied van het wonen.

Sinds ruim drie jaar leid ik het leven van een gepensioneerde. Daarvoor heb ik voor gemeenten (ook Amsterdam) als gewerkt als zelfstandige projectdirecteur voor grote bouwprojecten (bijv. Oostpoort en Zeeburgereiland). Ook heb ik mij beziggehouden met de planvorming van Amsterdam voor de aardgasloze stad.

In de jarennegentig ben ik ruim 10 jaar directeur geweest van woningcorporaties in Amsterdam en in Haarlem. Daarvoor was ik ambtenaar op de ministeries van Binnenlandse Zaken en Volkshuisvesting (VROM).

Ik heb ruime ervaring in het besturen van organisaties. Ik wil als voorzitter van de Bond die ervaring inzetten, nu de ontwikkelingen rond de volkstuinten in een stroomversnelling verkeren (contacten met onze tuinparken en tuinders, gemeentelijke plannen, onderhandelingen, huren, toegankelijkheid, toestroom van veel aspiranten etc.).

Mijn naam is Katherine Diaz, sinds 2020 de trotse huurder van een tuintje bij de Groote Braak. Mijn Spaanstalige achternaam verradt mijn Colombiaanse afkomst, al mag ik mij sinds mijn jonge jaren een echte Amsterdamse noemen. Momenteel woon ik in een heerlijk huis in Oud-West, samen met mijn vriend en onze hond.

Ik heb me aangemeld voor het bestuur van de Bond van Volkstuinders, omdat ik het belangrijk vindt om bij te dragen aan die zaken die me aan het hart gaan. De rol van secretaris is me op het lijf geschreven: ik hou er van om niet alleen mee te denken over de stip aan de horizon, maar er ook voor te zorgen dat er een stappenplan komt over hoe we die ook daadwerkelijk kunnen bereiken. Ik breng graag mensen bij elkaar en zoek de verbinding in de gemeenschappelijke doelen. Complexe vraagstukken ga ik niet uit de weg en ik vind het fijn om structuur aan te brengen daar waar nodig, zodat er meer tijd over blijft voor de belangrijke (en leuke) dingen in het leven.

Voor de tuinparken geldt dat we ons in een belangrijke fase bevinden, waarin de toekomst van de volkstuinten mede bepaald wordt. Hier zet ik me graag voor in, samen met de afdelingen en de tuinders. Zodat we niet alleen de toekomst van de parken kunnen veilig stellen, maar ook aan de rest van de stad de meerwaarde van onze mooie parken kunnen laten zien. Ik kijk er naar uit om samen met jullie aan de slag te gaan.

Graag stel ik mij aan jullie voor als kersvers bestuurslid van het Bondsbestuur. Mijn naam is Martèl Bakker Schut, ik woon in de Rivierenbuurt en ik ben een nieuwkomer in de wereld van de volkstuinparken. Mijn vrouw en ik hebben sinds een jaar een tuin bij Klein Dantzig in de Watergraafsmeer.

In mijn baan als directeur van auteursrechtenorganisatie Stichting Reprorecht ben ik de schakel tussen strategie en uitvoering: aan de ene kant adviseer en faciliteer ik het bestuur en andere betrokken belanghebbenden bij de totstandkoming van de besluitvorming, aan de andere kant ben ik verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid. De stichting staat onder extern toezicht van een College dat rapporteert aan de Minister van Justitie en Veiligheid. Vanuit deze rol heb ik jarenlange ervaring met complexe onderhandelingstrajecten met meerdere interne en externe belanghebbenden, met schuivende panelen en strijd om de regie.

Het nieuwe Bondsbestuur is een divers team, met een brede mix aan competenties van de zeven teamleden. Dat is een goed begin, en we gaan aan de slag.

Mijn naam is Marieke Schep, zo'n 13 jaar tuinder bij De Bretten.

Namens de Bretten ben ik actief geweest voor LabGreen de Bretten, een project van stadsdeel Nieuw-West om de Brettenzone aantrekkelijker en duurzamer te maken. Door hier aan mee te werken konden we als tuinpark laten zien dat we serieus meewerken aan gezamenlijke activiteiten, toegankelijkheid en duurzaamheid. Ook ben ik actief geweest binnen onze 'groengroep'. Ik denk dat ik een aardig beeld heb van wat er zoal speelt op de tuinparken en wat betreft onze toekomst.

De afgelopen 14 jaar heb ik voor GroenLinks gewerkt in een redelijk vergelijkbare situatie/speelveld als bij de bond, met een partijbestuur, een landelijk bureau en ruim 200 afdelingen. De toekomst van de tuinparken gaat me aan het hart, daar wil ik op deze manier graag aan bijdragen.

Mijn naam is Maarten Otto. Sinds april vorig jaar met pensioen na bijna 25 jaar werkzaam als organisatie- en personeelsadviseur bij de ING.

Heb hier alle onderdelen van de organisatie bij leren kennen en ook alle hierarchische niveaus. Heb veel reorganisatie trajecten begeleid waarbij zowel overleg met Bestuur ING als met vakbonden en ondernemingsraad noodzakelijk was. Gecertificeerd voor functie indeling. Ook als projectmanager van een aantal interne projecten gewerkt met daarbij ook de financiële verantwoordelijkheid.

Bedrijfseconomie gestudeerd aan de UvA en post doctorale opleiding Management en Organisatie in Tilburg.

Naast mijn werk heb ik altijd vrijwilligerswerk willen doen. Ben daarbij onder andere vele jaren voorzitter Bestuur SKGA (kinderdagverblijven Watergraafsmeer) geweest, adviseur RvT bij ZorgTTP en momenteel o.a. voorzitter Bestuur Stichting KansenNet, voorzitter Bestuur VvE Nieuw Amstel, weekend manager Ronald McDonaldhuis AMC.

Na mijn pensionering wil ik graag nog wat extra vrijwilligersactiviteiten oppakken. Daar ik samen met mijn vrouw inmiddels zo'n 12 jaar een volkstuin heb op park Klein Dantzig heb ik de ontwikkelingen rond de volkstuinen in Amsterdam met belangstelling gevolgd. Dat ik hierbij nu vanuit het Bestuur in deze ontwikkeling kan bijdragen motiveert mij zeer. Met mijn bedrijfseconomische achtergrond en kennis van financiën bij diverse besturen wil ik hier graag de rol van penningmeester bij oppakken.

Mijn naam is Marjo Visser. Ik heb sinds een jaar of 5 een tuin op De Bretten. Daar heb ik me af en toe projectmatig bezig gehouden met bestuurlijke aangelegenheden, vaak op verzoek. Het betrof dan ondersteuning/advisering op organisatorisch en beleidsmatig vlak. Vacatures voor de functie van voorzitter heb ik steeds aan mij voorbij laten gaan, omdat ik vond dat daarvoor te onregelmatig op het park aanwezig was.

Nu de bijzondere situatie zich voordoet dat het bestuur van de Bond van Volkstuinders en bloc is afgetreden, net nu het van groot belang is dat de belangen van de tuinparken in Amsterdam goed worden behartigd in de onderhandelingen met de gemeente, vind ik dat ik niet achterover mag leunen en ik mijn kennis en ervaring ter beschikking moet stellen als daar behoefte aan is. Ik ambieer vooralsnog uitdrukkelijk een interim-positie (hetgeen ook wordt gevraagd) om te helpen bij het totstandkomen van goede afspraken met de gemeente en het vormgeven van zowel bijbehorend beleid als eventuele organisatorische veranderingen.

Ik ben 68 jaar en gepensioneerd, hoewel ik af en toe nog klussen doe als zzp'er. Het zwaartepunt van mijn ervaring ligt op het bestuurlijke/organisatorische/adviserende vlak, met een professionele carrière in de volkshuisvesting. Maar ik heb ook ervaring in en met het openbaar bestuur van Amsterdam, zowel ambtelijk als politiek; een ervaring die wellicht het komende jaar goed van pas komt.

Annemieke Timmerman tuiniert op Wijkergouw en heeft zich afgelopen 10 jaar op verschillende manieren voor het tuinpark ingezet: barcoördinatie, kascontrole, communicatie, samenwerking imkervereniging, notitie medegebruik, geven van workshops in kader van Natuurlijk Tuinieren (o.a. insecten, compost, septic-tank), het verkrijgen van het Europese Internationaal Certificaat voor ecologische tuinparks (met dank aan de AVVN en voorganger Bert Kuit), inventarisatie opstal en verzekering en vanaf 2018 secretaris afdelingsbestuur.

Onder andere gezien de ontwikkelingen rond de Uitvoeringsstrategie volkstuintenbeleid van de gemeente voelde zij zich geroepen om haar diverse kennis en vaardigheden in te zetten voor het groen in Amsterdam. Na de eerste bijeenkomst met de andere gekozen bestuurders bleek er veel kunde en menskracht aanwezig te zijn voor de strategie en onderhandelingen met de gemeente. Ze is daarom blij in deze groep te mogen samenwerken en is als imker zeer verheugd met de portefeuille groen & milieu: biodiversiteit is waar het de komende jaren om gaat!

Annemieke is geboren en - meer dan een half leven - getogen in Amsterdam. Ze woont met man in de Staatsliedenbuurt en bestiert in het dagelijks leven stadsimkerij Soet Heem. Daarmee ondersteunt ze direct 12-25 kolonies honingbijen en een onbekend aantal niet-gehouden bijen en andere insecten. Plaatst bijenvolken bij particulieren en geeft les aan gevorderde imkers. Werkt als vrijwilliger in ontwikkelingslanden (o.a. Uganda, Tanzania) om met de bijenteelt het reeds aanwezige omgevingsbeheer te versterken. Heeft in vorige levens ervaring opgedaan als psychiatisch verpleegkundige, bodemkundige, bouwkundige, organisatiekundige. Is werkzaam geweest als leidinggevende bij gemeente Amsterdam, Waternet en provincie Noord-Holland en heeft zich ingezet in besturen van natuur en milieuorganisaties en bijenvereniging en stichting.

Brengt met zich mee: liefde voor mens, plant en dier, ruimtelijk, technisch en juridisch inzicht, verbinding, samenhang en harmonie. Probeert van delen meer te maken dan een enkel geheel.

GROEN WERKT OP TUINPARK LISSABON

Door: Dominique Engers

Aan het einde van de afgelopen zomer is op tuinpark Lissabon, in samenwerking met Stichting Creade, een bijzonder project gestart: Groen Werkt. Thea Haverkamp, oud tuinder op Lissabon, en Menno Houtstra begeleiden er op maandag en woensdag met hart en ziel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Ze komen bij elkaar om de hele dag buiten te zijn, te tuinieren, te koken en samen te eten. Ook gedurende de wintermaanden is het inmiddels vaste groepje van vier mannen en één vrouw twee keer per week trouw van de partij. Op een waterkoude woensdag in januari fiets ik verwachtingsvol naar Lissabon om hier meer over te horen en kennis te maken met Thea, Menno en hun gemotiveerde groene werkers.

EEN TUIN VOOR MAATSCHAPPELIJKE DOELEINDEN

Thea, van beroep agogisch werker, wacht mij op bij het hek en begint meteen enthousiast te vertellen. Acht jaar geleden kocht zij haar tuin op Lissabon, en afgelopen zomer deed zij deze met enige spijt van de hand. Met het tuinpark voelt zij zich nog altijd verbonden maar een grote tuin onderhouden bleek uiteindelijk toch teveel werk voor een vrouw alleen met een eigen stichting. Deze stichting, Creade, houdt zich al sinds 1995 bezig met het aanbieden van activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding aan mensen die daarbij extra begeleiding nodig hebben. De stichting is ontstaan door in te spelen op hiaten in het huidige zorgstelsel en biedt activiteiten die door de reguliere zorg niet meer geboden worden maar waar wel veel vraag naar is, zoals dagbesteding en individuele begeleiding op maat. Thea runt al jaren een atelier in Nieuw West, waar mensen met een licht verstandelijke beperking en psychiatrische problematiek verschillende verkoopbare producten maken. In haar hoofd ontstond langzaam maar zeker het idee dat het werken op de tuin, in de buitenlucht, voor veel van haar cliënten weleens een heerlijke, heilzame uitkomst zou kunnen zijn. Tijdens de lange maanden van de lockdown zag ze weer eens extra goed hoe kwetsbaar deze mensen waren. Ze wist dat er op Lissabon een tuin leegstond die bestemd was voor maatschappelijke doeleinden en op die manier al eerder in gebruik geweest. Thea greep haar kans. Na een constructief gesprek met het bestuur, dat groen licht gaf voor Thea's plannen, ging ze aan de slag. Ze vond de weg naar de gemeentelijke ondersteuningspotjes, drukte een folder en bestelde kleding en gereedschap voor de toekomstige deelnemers. Ze ging op zoek naar een goede begeleider die zowel verstand had van groen als van de bijzondere doelgroep waarmee gewerkt ging worden. Tuinproject Groen Werkt was geboren en ging in augustus, nog net voor het eind van het tuinseizoen, onder leiding van Menno van start.

VAN VOEDSELBOS TOT MISPELMOES

Over een fraai mozaïekpaadje, dat voor mijn regenlaarzen lijkt te zijn ontworpen, loop ik de tuin op waar het inmiddels al een halfjaar allemaal gebeurt. Ik maak er kennis met begeleider Menno en tref drie van de deelnemers, Dino, Garvin en Walter lekker aan het werk. Menno heeft in Wageningen gestudeerd en lang in Frankrijk gewoond, waar hij werkte als “jardinier en cuisinier”, tuinman en kok. Al zijn hele leven is hij, volgens eigen zeggen, in en met de natuur werkzaam. Op maandag en woensdag begeleidt hij van 9.30 tot 16.00 uur de groep cliënten van de Regenbooggroep die naar de tuin op Lissabon komt. Voorlopig niet vaker dan twee keer per week, en niet meer dan vier mensen per keer. Daarnaast geeft Menno ook leiding aan Coöperatie de Kaskantine, een stadsboerderij in Slotervaart. Met hulp van een grote groep vrijwilligers bestiert hij daar een grote tuin en een aantal kassen. Menno zit vol ideeën, heeft grote ambitie, en neemt allerlei goede ervaringen van de Kaskantine graag mee naar Lissabon. Een voedselbos aanleggen? Er is op diverse plekken op het tuinpark ruimte voor, zo laat hij me zien. Hij zou ook graag experimenteren met een waterzuiveringssysteem dat een goed alternatief voor riolering zou kunnen zijn. Hij droomt ervan weer vissen in de sloten te zien zwemmen, kippen en misschien zelfs geiten over het park te zien lopen. Hij wil workshops composteren organiseren, voedseloverschotten uitdelen en een voedselkringloop bewerkstelligen. Een volkstuin is wat hem betreft ideaal voor een dergelijk geïntegreerd systeem van hoe je leeft met elkaar. Zijn ambities gaan verder dan alleen het park en de kwetsbare mensen die hij onder zijn hoede heeft. Hij wil ook graag meer verbinding tot stand brengen tussen het park en omwonenden. Bijvoorbeeld door de workshops voor de groene werkers en de tuinders ook toegankelijk te maken voor geïnteresseerden van buiten het park. Door producten aan te bieden, zoals de mispelmoes die dit najaar is gemaakt. Door maaltijden te koken, met verse producten van de tuinen, wellicht ook met en voor buurtbewoners. Ik word enthousiast gewezen op de boerenkolen en de spruiten, die hoog en groen in het winterzonnetje op de tuin staan.

POSITIEVE TUINDERS

Groen Werkt is niet alleen goed ontvangen door de deelnemers aan het project en het bestuur van Lissabon. Ook de tuinders zijn positief. Behalve dat de deelnemers werken in de tuin, groente verbouwen, samen koken en bakken, zijn ze ook inzetbaar voor onderhoudsklusjes op andere tuinen. Er zijn veel oudere mensen op Lissabon, vertelt Thea, voor wie het onderhoud soms teveel wordt maar die toch te zeer verknocht zijn aan hun tuin om deze van de hand te doen. Deze mensen kunnen tegen een kleine vergoeding een beroep doen op Menno en zijn team en hulp inroepen voor tuinwerkzaamheden die ze zelf lastig gedaan krijgen. Menno en Thea hopen op meer deelnemers en op meer dagen waarop de deelnemers actief kunnen zijn op de tuin. Ze zijn net aan het einde van het tuinseizoen gestart en hebben nu een hecht winterploegje, maar hun streven is om straks aan veel meer mensen deze groene, beschutte plek te kunnen bieden. Thea denkt en droomt zelfs nog veel groter. Voor de cliënten, die met plezier en motivatie naar de tuin komen, hoopt ze dat sommigen wellicht kunnen doorstromen naar andere groenprojecten, misschien zelfs wel betaald. En ze hoopt haar initiatief uit te rollen en ook op andere volkstuinen in Amsterdam van de grond te krijgen.

BRANDALARM

We eindigen in de kantine, waar de groep de hele winter terecht kan om te koken en te eten, warm te worden in de werkpauses, en van het toilet gebruik te maken. Thea is er heel erg blij mee, want in het huisje op de tuin is het nu veel te koud om te verblijven. Ik krijg een kopje koffie aangeboden van Bert. Bert is de vierde deelnemer van vandaag, maar hij blijft liever binnen om muziek te draaien dan dat hij in de tuin aan de slag gaat. Bert houdt nu eenmaal nog meer van muziek dan van tuinieren. Bert heeft één op één begeleiding nodig, vertelt Thea. Zij is er dan ook de hele dag geweest, niet alleen om te koken voor de mannen, maar ook om gezellig met Bert op te trekken, zodat Menno zijn handen vrij heeft voor de rest van de groep. Bert komt maar eens per week, omdat ie zoveel intensieve aandacht vraagt. Op het moment dat Thea mij dit zit te vertellen en Bert kortstondig uit het oog verliest, steekt hij zijn vingers in één van de rookmelders waardoor het brandalarm afgaat. Even is er grote consternatie, want niemand weet hoe het alarm weer uit moet. Thea niet, Menno niet, ook de tuinder niet die is langsgekomen om wat van verspilling gered voedsel uit de overvolle vrieskist te halen. De geschrokken Bert al helemaal niet. Ik vind het wel een passend slotakkoord van een inspirerende ontmoeting. Thea loopt met mij mee om het hek voor mij van het slot te halen en vertelt onderwijl nog over een cliënt die stemmen hoort. Door lekker bezig te zijn in de buitenlucht, door de helende werking van het groen, wordt het rustiger in zijn hoofd en voelt hij zich sinds lange tijd fijn. Ja, Groen Werkt. De stormen zijn gaan liggen. En het brandalarm stopt met loeien. Ik stap weer op mijn fiets, en gun alle Berts in heel Nederland een plek zoals Thea en Menno die bieden op Lissabon.

Dominique Engers

Tekst: Bert Kuit

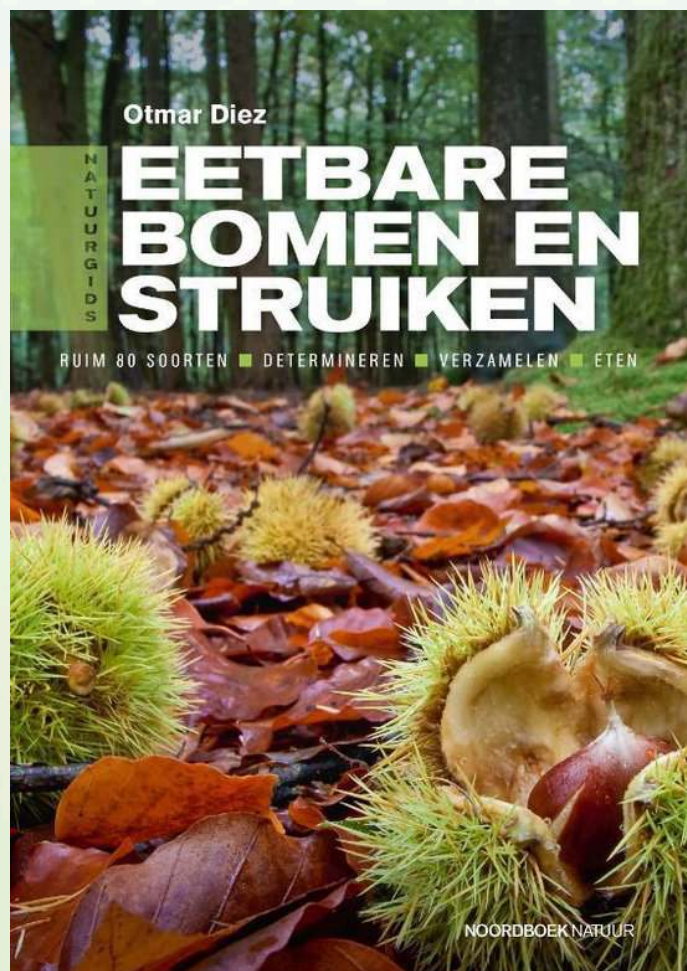
EETBARE BOMEN EN STRUIKEN

De auteur van het boek *Eetbare Bomen en Struiken*, Otmar Diez, heeft een passie voor de natuur en heeft grote interesse in het gebruik van medicinale planten, wilde kruiden, paddenstoelen, bessen en bomen. Hij is gefascineerd door hoe rijk de natuur onze borden kan vullen. In 2018 verscheen zijn eerste boek over zelfvoorzienend leven *Es geht auch einfach*.

In dit nieuwe handige boekje staan op alfabetische volgorde de eetbare bomen en struiken, hoe deze te herkennen en welke delen je wanneer kunt oogsten en hoe je deze eenvoudig kunt klaarmaken. Otmar Diez neemt je mee naar de plekken waar je het een en ander kunt vinden echter wij tuinders hebben vaak al heel wat eetbaars in onze tuinen groeien.

Voor startende tuinders die net een tuin hebben overgenomen is het reuze interessant om nu te lezen wat zij in hun tuin hebben staan. Voor hen en andere liefhebbers van eetbare planten is het ook machtig interessant boekje om te lezen en te kiezen welke planten er voor jouw tuin geschikt kunnen zijn of wat je mag verzamelen in de wilde natuur en waar. Welke onderdelen zijn er eetbaar?

In een apart hoofdstuk staan de giftige bomen en struiken. Lees eerst om je kennis op te bouwen, voordat je bessen gaat eten!

Zie in de basis recepten ook hoe bladeren in beslag gebakken worden, hoe je bloemen bakt of bloemen konfijt. Ja, zelfs hoe je energieballen kunt maken en nog veel meer.

In het hoofdstuk 'Wilde bomen en struiken' zijn er mooie foto's per struik in blad en van de bloemen of bessen. Over de eerste plant, de Alpenbes lees ik de Latijnse naam, familienaam, bloeitijd en hoogte. Onder Kenmerken staat onder andere dat deze plant geen stekels heeft en dat de bessen rijpen vanaf augustus. Otmar Diez beschrijft hier waar de plant goed gedijt en met welke giftige plant je deze Ribes kunt verwarren. Verder staat er hoe je zelf eenvoudig alpenbesazijn kunt maken.

Kijk daar, op bladzijde 32 zie ik mijn blauwe bosbessenplant als duidelijke foto staan met daarnaast de struik zonder bessen om deze zo goed te herkennen.

Onder de kenmerken staat dat deze plant het goed doet op zure grond en graag in halfschaduw staat. Vandaar dat ik enkele struikjes in mijn tuin op deze geschikte plek heb geplant. Er staat ook bij hoe pannenkoekenbeslag te maken met bosbessen. Heerlijk, ik heb daar nu al zin in om dat klaar te gaan maken.

Verder zie ik een mooi stukje over mijn favoriete struik de Duindoorn staan en al doorbladerend kom ik op de Mirabel en lees dat de Romeinen deze plant uit Klein Azië naar Italië hebben gebracht. Verder staat er dat de vruchten ook helpen bij obstipatie en bij brandend maagzuur en ook ondersteunen de mirabellen diëten daar zij een vochtafdrijvend effect hebben. Ik ga zeker komende herfst de mooi beschreven plaattaart met mirabellen maken.

In een apart hoofdstuk staan giftige bomen en struiken. Lees hier bijvoorbeeld over de wilde dwergmispel, Cotoneaster integerrimus, waarvan de bessen voor ons giftig zijn en dat vogels deze graag eten. De planten worden vaak aangeplant omdat deze mooi de grond bedekken en zo onkruiden tegengaan. De bloemen worden in mei-juni bestoven door wespen.

Een handig jaaroverzicht geeft aan wanneer men met succes de eetbare delen van de planten kan gaan verzamelen.

Het is een prachtig vormgegeven natuurgids met zeer duidelijke beschrijvingen waar wij tuinders echt wat aan hebben.

Otmar Diez - Eetbare bomen en struiken. Natuurgids | ISBN 978905615605 3 | paperback 200 pagina's | Verkoopprijs 19,90 | Uitgeverij Noordboek

WINTER WERK

Tekst en foto's: Ilse Kuiper

Buiten ligt de tuin in winterslaap. Maar binnen slaat in het tuinhart de vibe alweer toe: ik wil aan de slag! En er is genoeg. Veel bomen moeten juist in dit jaargetijde gesnoeid worden. Knotbomen als de wilg (en soms ook populier, es, eik en els), maar ook fruitbomen als appel en peer. Daarnaast zijn er nog tal van andere klussen om op te pakken: handen uit de mouwen voor het grote Winter Werk.

Januari en februari zijn allereerst de maanden om onder het genot van een drankje bij de open haard het afgelopen seizoen te inventariseren. Wat ging er verkeerd? Wat ging er goed? Waar moeten we ingrijpen? Het is tijd voor een nieuwe TO DO list. Tuinieren met structuur en een goed doordacht plan gebaseerd op ervaringen en kennis wordt een stuk leuker. Maar op mooie dagen zijn er best veel klussen om op te pakken. Neem nu knotten, dat is echt winterwerk. Gelukkig hoef je niet iedere winter in de boom te klimmen, zo om de 3 jaar is voldoende. Hoe knot je op een mooie manier? Allereerst met het juiste gereedschap en dat is een scherpe

handzaag. Hoe het verder gaat, daarover verschillen de meningen. Sommigen laten een paar takken staan (schalmen), maar als deze te groot worden, kan de knot gaan scheuren en ontstaan grote wonden die je natuurlijk liever niet hebt. Over het algemeen geldt dat je de takken afzonderlijk kunt snoeien, tot een stompje. Dunne takken snoei je met een snoeischaar. Bij dikkere takken zaag je met een scherpe handzaag op zo'n 15 cm van de knot een inkeping onder aan de tak en daarna ook boven aan de tak. Door het stompje dat dan overblijft, wordt dit ook wel "egelsnoei" genoemd. Sommigen halen ook dit stompje geheel weg, maar dat is een eigen keuze.

Wat doe je met geknotte takken?

De geknotte takken (of poten) kan je gebruiken om knotwilgen of populieren opnieuw aan te planten. Plant of sla de poot 1 meter diep in de grond. Je kan hiervoor een punt zagen aan de onderkant van de tak en deze met een hamer in de grond slaan. De bovenkant zal hierdoor wat beschadigen, maar dit stukje kan je na de aanplant eraf zagen.

Je kan de takken ook gebruiken om een mooie stapelwand te maken. Zet hiervoor kastanje palen in de grond en leg hiertussen de takken. Zo'n stapelwand is een geliefd toevluchtsoord voor

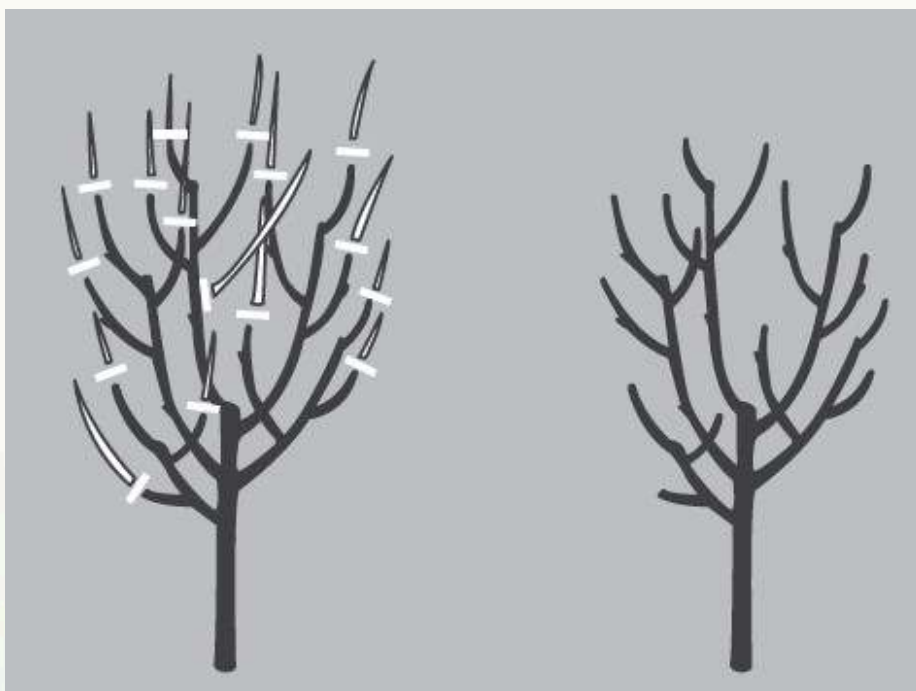

vogelsoorten als het winterkoninkje en het roodborstje. Maar ook kleine zoogdieren als egel, hermelijn en wezel verschuilen zich graag in deze natuurlijke wand. Lees meer over wilgen weven in het artikel van Marieke de Geus elders in dit blad.

Zo'n knoestige wilg is op zich al een natuurgebiedje. Steenuil, ringmus, torenvalk, het zijn maar een paar voorbeelden van vogels die graag nestelen in de scheuren aan de bovenzijde van de knot. Maar ook kleine zoogdieren zijn dol op die knotten: spitsmuizen bosmuizen en bunzingen kan je er vinden. Bekijk die oude knotwilgen eens goed en je ziet een eldorado aan schimmels, zwammen en mossen, maar ook allerlei insecten die leven op het zachte hout en de schors.

Appel, peer en vijg snoeien

Er zijn veel fruitbomen die 's winters niet gesnoeid worden, zoals steenvrucht bomen als perzik, nectarine, kers, pruim en noot, die worden gesnoeid net na de pluk. Appel- en perenbomen, maar ook vijg kun je het beste snoeien in de periode die loopt van november tot maart. Dan zit er geen blad aan de boom en is de vorm beter te beoordelen. Ruwweg geldt dat je de verticale, opgaande scheuten weg moet halen, want je moet het hebben van de afstaande (horizontale) twijgen. Mocht je de horizontale takken ook willen snoeien, bijvoorbeeld omdat ze uitsteken, halveer ze dan. Als je de vorm van de boom wilt verbeteren, kun je ook een opgaande tak afbuigen en hier een touw met een gewichtje aan vastmaken. Een uitgebreide handleiding over het snoeien van de appelboom verscheen eerder in de Vroegop wintereditie van 2020. Deze vindt u terug in het digitale archief op de website van de Bond van Volkstuinders: <https://www.bondvanvolkstuinders.nl/thuis/vroegop-periodiek>

Vormsnoei eerste jaar:

- Kies drie tot vijf goed geplaatste gesteltakken uit op een regelmatige afstand van elkaar zodat ze later niet kruisen. Idealiter zijn ze ingeplant volgens een hoek van 45 à 60 graden met de harttak of stam.
- De gekozen gesteltakken kort je ongeveer 1/3 in. Snoei op een naar buiten wijzend oog. De knop die blijft staan zal in de lente naar buiten uitlopen en de kruin van je boom vergroten.
- De takken die slecht geplaatst zijn, snoei je weg. Zorg dat je de boom niet beschadigt en knip niet te dicht tegen de boom

Vormsnoei verdere jaren:

- Kort de gesteltaken opnieuw 1/3 in op een naar buiten wijzend oog.
- Alle steil groeiende zijtakken die naar binnen in de kruin groeien of concurreren met de gesteltak, snoei je weg.
- Heeft je fruitboom een harttak (= verlenging van de stam)? Dan kan je na verloop van tijd een tweede, hogere krans van gesteltakken opbouwen. Zorg voor genoeg afstand met de eerste krans. Voor laagstammen is dit ongeveer 40 à 60 cm, voor half en hoogstammen is dit 100 à 120 cm.

NOG ENERGIE?

1. In de moestuin is in januari ook al het een en ander te doen. Zoals de bedden klaar maken voor het komende seizoen. Maar ook kan in een vorstvrije kas alvast tuinbonen, sla, zomerkolen en spinazie gezaaid worden.

2. Hoe scherper de schaar of mes bij het snoeien, hoe beter het resultaat. Onderhoud ze daarom goed die snoeischaren en - messen. Zorg allereerst dat vuil en zand verwijderd worden. Reinig het gereedschap daarna met een sopje. Goed laten drogen en vervolgens slijpen met een diamantvijl of slijpblokje dat je in een hoek van 20-25 graden langs het snijblad in één richting beweegt, dus niet heen en weer. Slijp tot slot in één beweging en in een flauwe hoek van ca. 5 graden langs de platte zijde van het blad. Olie de bladen met metaal- of plantaardige olie en geef ook het veermechanisme een drupje.

3. Wie echt zin heeft in een winterse uitdaging kan fruitbomen gaan enten. Een fruitboom die kwijnt, gun je zo op de onderstam een nieuw leven. Het enthout kan al rond Kerst worden geoogst. Enten is een zorgvuldig werkje, oriënteer je goed voordat je begint!

BOEKENHOEK

STILLE WATEREN

Door: Bert Kuit

'DE BESTE BRITSE NATUURSCHRIJVER VAN HET MOMENT' - THE TIMES

In mooie proza schrijft John Lewis-Stempel (1967) over het leven van insecten, padden, watertorren, kikkervisjes en vele andere diertjes & planten.

De schrijver zwemt graag in de plas bij zijn boerderij in Herefordshire en kijkt vanuit het water naar al het leven om hem heen om zo van binnen uit naar buiten zijn belevenissen aan ons lezers te vertellen.

Ook zag hij op een zeker moment de vervuiling in het water toenemen en deed wat hij kon om het op te ruimen maar stond er verder niet echt bij stil.

Toen hij 'Happend naar lucht' 2 jaar geleden had gelezen, bedacht hij dat hij iets voor de natuur terug wilde doen, door over de vreselijke vervuiling te gaan schrijven.

Door de seizoenen heen neemt de schrijver ons mee en zo lees ik op blz. 116 op 1 mei:

Met de oeverplanten van het voorjaar kun je mooie halskettingen maken. Oranjetipjes eten van de Pinksterbloemen (*Cardamine pratensis*).

3 mei: Rimpelende ringen van vissen die hun neus uit het watersteken, rimpelende ringen van vallende wilgenbladeren.

Ringen van onderen, ringen van boven. Maar ze worden doorsneden door de rechte lijnen van de zachte wind op het water; nullen en kruisen op de vijver.

Een prachtige geometrie.

Het verborgen leven in vijver, sloot en plas

Tijdens het lezen van dit boek dompel ik geheel onder in dat prachtige woord gebruik, mede dankzij de mooie vertaling uit het Engels, door Arthur Wevers.

Ten slotte krijgt de lezer ook nog uitgelegd hoe stap voor stap een vijver aangelegd kan worden. Met een duidelijk verhaal over vele oever-, zuurstof-, moeras- en drijfplanten.

Het vijveronderhoud wordt eveneens jaarrond beschreven en voor 'slootje scheppen' heb je alleen een schepnet en een jampot of ondiepe witte schaal nodig.

Ja, daar maak je kinderen blij mee! Hier lees ik dat hele generaties kinderen geen schepnet hadden. Zij hebben zich moeten behelpen met een stuk van een nylon kous en een verbogen ijzeren kledinghanger die in het uiteinde van een stuk bamboe was gestoken; zoals ik dat vroeger in de Boskoopse sloten ook deed.

Oorspronkelijke titel: Still Water vertaald door Arthur Wevers

EAN 9789045039718

Paperback 256 blz. € 22,99 ook verkrijgbaar als E-book

Uitgeverij: ATLASCONTACT

Brassica oleracea

Choux de Bruxelles

Spruitjes

CHOUX DE BRUXELLES

Ik weet niet hoe uw relatie met spruitjes is, maar die van mij was niet goed, beter gezegd, heel slecht. Pas toen ik een moestuin kreeg en 's winters de stoere planten in tuinen zag staan, begon mijn kijk op de groene kooltjes te veranderen. Wat een krachtige plant is de spruitplant. Het is toch geweldig als je ook in de winter van eigen tuin kunt oogsten! Maar een gekookt spruitje op mijn bord vond ik maar saai. Dus ben ik op zoek gegaan naar andere bereidingswijzen en toen...

Geschiedenis van de Spruitjes (brassica oleracea)

Spruitjes, ik dacht dat ze heel Hollands waren, komen oorspronkelijk uit het middellandse zeegebied. Na de middeleeuwen werden ze in de buurt van Brussel ontdekt en kregen de naam, Choux (kool)de Bruxelles. In benamingen van (bijna) alle talen komt de verwijzing naar Brussel terug. Brussels Sprouts, Cavolini di Bruxelles, Brukselka, Coles de Bruxelles. Later gingen de spruiten via Franse kolonisten ook naar noord Amerika. Het is van oudsher een belangrijke wintergroente. Spruiten zijn namelijk heel gezond door de vele vitamines die ze bezitten.

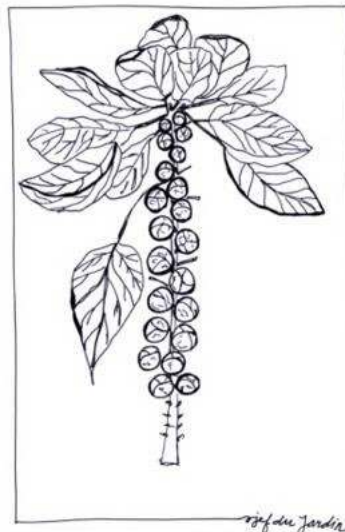
Spruitkool in je tuin.

In februari kun je spruitjes onder glas voor zaaien, op een lichte koele plek. De zaden kiemen dan binnen 1-2 weken tot stoere plantjes die daarna verspeend kunnen worden in een wat grotere pot met potgrond. Als ze flink gegroeid zijn, met een goed wortelstelsel, kunnen ze vanaf half mei tot half juni de tuin in. Let er bij het uitplanten op dat je de wortels niet te veel beschadigt. Extra compost tijdens het groeiseizoen kan de spruitkool erg waarderen.

Zodra de plant groter groeit en 6 grote bladeren heeft is het handig om het aan te aarden voor extra stevigheid. Een spruitje is eigenlijk een soort kropje dat in ieder bladoksel van de plant groeit. Spruiten nemen de tijd, wel 5 tot 6 maanden. Handig om te bedenken bij je tuinplanning. Oogst de spruitjes als ze compact en stevig zijn. Spruiten kunnen wel wat vorst verdragen maar bij stevige vorst toch liever oogsten.

Brassica oleracea

Spruitkool

Sjefs
Vegan
Sambal goreng

Fruit:

Ui

Knoflook

Sambal

Gember

Sereh

Laos

Palmsuiker

Voeg daar bij:

Spruitjes

Sperziebonen

Roeren

Santen

Water

Zout

Peper

Ik deed er ook
citroenblad in

Blik tomaat

Tot groente beetgaar is..

Er zijn nog meer spruitliefhebbers op de tuin.

In het begin van mijn tuincarrière heb ik rondom jonge koolplanten koolkraagjes gezet. Het idee hiervan is om te voorkomen dat de koolvlieg eitjes legt aan de voet van de plant. Ik zeg u eerlijk, dat hielp niet. *Zet koolplanten liever tussen andere planten.* Door ze hier en daar in de tuin te zetten worden de planten lastiger te vinden door de koolvlieg, de witte vlieg en slakken, die kooltjes ook graag lusten. Het is bij een buurttuin waar de planten 'netjes in rijtjes' staan veel gemakkelijker. Dus als u ze te slim af wil zijn, plant de kolen dan tussen de zinnia's, goudsbloemen en zeker ook tussen kamille. Dit kan leiden tot minder eitjes in kolen.

Samenwerken met de natuur.

Nodig lieveheersbeestjes en hooiwagens uit in uw tuin, zij eten de rupsen van bijvoorbeeld het koolwitje graag. Maar hoe trek je lieveheersbeestjes aan? Nou dat gaat zo. **Lieveheersbeestjes** zijn dol op brandnetels, dus laat die ergens in de tuin staan. Pollen en nectar van bloemen zijn goede voeding voor uw bevriende lieveheersbeestjes. Kies dan bijvoorbeeld voor wilde peen, teunisbloemen, smeerwortel, afrikaantjes, en hazelaar. Met een bloemenweijsje maakt u er écht een feest van. Wist u dat ook mezen en mussen rupsen zien als lekkernij? Dus wat doe ik? Ik plaats een nestkastje voor mezen, zodat ze onderdak hebben en hun jongen kunnen voeden, want daar zijn véél rupsen voor nodig. Wespen vangen trouwens ook rupsen om er hun jongen mee te voeden. Wantsen, kevers en spinnen smikkelen ook graag van deze rupsenmaaltijd mee. Aan u de uitnodiging om diversiteit in uw tuin aan te brengen.

Spruitjes in de keuken.

Spruitjes oogst je van onderaf van de plant. Je kunt ze ruim een week in de koelkast bewaren. Als je ze kort blancheert mogen ze ook voor langere tijd de vriezer in. Natuurlijk kun je ze, zoals mijn moeder dat deed, koken en serveren met wat nootmuskaat. Als kind, zoals heel veel kinderen, gruwelde ik daarvan. De koollucht (door de zwavel die vrijkomt) in huis was al reden om te kijken of ik niet bij een vriendinnetje kon blijven eten. Sinds ik ze zelf bereid zijn spruiten aantrekkelijk geworden. Zo ontdekte ik dat je spruiten kunt **roerbakken** met ketjap, roosteren in de

oven met ui en tijm. **Grillen** in een grillpan met peper en zout, of in een **maaltijdsalade** verwerkt. Wat te denken van **spruitjessoep** met koriander en kokosroom. Of, heel origineel, maak er een **hartige taart** van met zoete aardappel, tijm en walnoten. Heeft u een lekker plantaardig recept met spruitjes, ik hoor ze graag. Liefst maak ik 'sambal goreng spruitjes', soms gecombineerd met sperziebonen. Het recept ziet u hiernaast. Pas naar smaak aan door er bijvoorbeeld een pittige peper in te gebruiken. Ook doe ik er vaak een blik tomaten doorheen.

Bereiding sambal goreng spruitjes.

Fruit een ui, doe er gember, sambal, laos, sereh en knoflook bij en een beetje palmsuiker.

In deze heerlijk geurende kruidenbasis gaan nu de rauwe spruitjes. Roer goed om. Voeg er dan een blik tomaten aan toe en 2 cm van een blok santen. Een beetje water erbij zorgt dat er een saus ontstaat waarin je de spruiten laat garen, liefst beetgaar. Naar smaak peper en zout toevoegen. Serveren met rijst en komkommer. Eetsmakelijk!

Lieve groet van Sjef

VAN TAK NAAR HEK

WEVEN MET WILGENTENEN

Marieke; 'wilgen zijn fantastisch voor bijen en vogels. In het vroege voorjaar verschijnen er wilgenkatjes aan de takken, vol stuifmeel waar veel bijen op afkomen. En in de ruimtes tussen de takken kunnen vogeltjes schuilen voor roofvogels die op zoek zijn naar een lekker hapje. Wil je de natuur een handje helpen? Snoei dan de wilgen het liefst om en om zodat er elk jaar nog voldoende voedsel en schuilplek overblijft.

Van de gesnoeide takken kun je trouwens hele leuke dingen maken, een tuinhok bijvoorbeeld!

Het begon met een afscheiding naar de tuinburen toe, niet omdat ik ze niet aardig vind maar ik wilde iets meer privacy. Het weven van een wilgentenen schutting is kinderlijk eenvoudig. In het winkeltje op de volkstuin haalde ik vijf geïmpregneerde tuinpalen van 2,5 meter lengte en met behulp van een palenboor en een grote hamer tikten we ze de grond in. Dit is wel een klusje om samen met iemand te doen, zeker met zulke lange palen. Voor je het weet staat er eentje scheef en zie 'm dan maar weer uit de grond te trekken.

De ideale ruimte tussen de palen is ongeveer een halve meter. Vervolgens struinde ik het park af voor mooie, rechte wilgentakken. Een heel gesleep naar mijn volkstuin maar ach, het is ook wel een leuke winterklus waar je het lekker warm van krijgt. Alle zijtakjes heb ik verwijderd, sommigen kon ik ze zo afbreken. Lukte dit niet, dan pakte ik er een snoeischaar bij. Zodra ik een hele stapel takken had verzameld begon ik aan het leukste werk namelijk; weven!

Ik weef altijd om en om van links naar

rechts en weer terug. Op deze manier verdeel je de dikte van de takken gelijkmatig. De uiteinden knip je af voor een rechte zijkant.

Enthousiast geworden over dit project, verving ik een oude, in elkaar gestorte schutting ook door een wilgenweefwerk. En omdat ik niet kon stoppen, het is namelijk echt leuk om te doen, weefde ik achter mijn schuurtje, drie mooie compostvakken. Ik ben heel benieuwd hoelang het duurt voordat ze zullen vergaan en ook langzaam veranderen in compost. Het idee op zich is al mooi.

Toegeven, het was even een klusje, maar ik ben zo blij met het resultaat in mijn volkstuin. Een mooie, natuurlijk ogende schutting voor bijna niets en drie handige vakken om tuinafval te verwerken tot vruchtbare aarde! Trouwens, wil je helemaal geen geld uitgeven aan tuinpalen? Dikke wilgentakken zijn ook bruikbaar als paal. Realiseer je alleen wel, dat de takken waarschijnlijk weer verder groeien. Zo maak je een levende schutting, die overigens wel zo nu en dan een snoeibeurt nodig heeft. Maar ach, de bijen zullen je dankbaar zijn!

**Groene groet,
Marieke de Geus**

www.volkstuinverhalen.nl

TUINPLAATJE

Het mooiste winterplaatje werd dit keer gemaakt door Jikke Heermans. De foto is gemaakt op Tuinpark Nieuwe Levenskracht. Onderstaand treft u deze foto aan. Ook kans maken op een eervolle vermelding in de Vroegop?

Mooie, grappige, bijzondere, sfeervolle tuinfoto's zijn van harte welkom op de redactie van Vroegop. Stuur deze in naar vroegop@bondvanvolkstuintuinders.nl en wie weet ziet u uw eigen foto terug in de Vroegop!

Voor de komende Vroegop zijn we op zoek naar lentefoto's.

CONTRIBUTIE

In januari zijn alle nota's voor de contributie weer verzonden. De vervaldatum van de aspirant contributie was rond 23 januari. Controleert u of u de contributienota heeft ontvangen, deze zijn voornamelijk per mail verzonden, en of u deze reeds heeft betaald (tenzij u een incasso machtiging heeft afgegeven)? Daarmee voorkomt u dat u wordt uitgeschreven als aspirant lid en u daarmee uw plek op de wachtlijst bij een tuinpark verliest.

Betaalt u daarom tijdig. U kunt ook een incassomachtiging afgeven dan wordt de contributie automatisch geïncasseerd.

Ook de leden hebben de nota als het goed is allemaal ontvangen. De betaaltermijn voor deze nota's zijn 50% voor 1 februari en 50% voor 1 juni, tenzij u andere afspraken met ons heeft gemaakt.

Dit geldt niet voor de tuinders van tuinpark Dijkzicht.

OPROEP

VERHALEN GEZOCHT

De redactie is naast het perfecte tuinplaatje ook op zoek naar verhalen!

Heeft u een mooi, leuk of ontroerend verhaal te vertellen over uw tuin, over uw groente of fruit op de tuin, een top recept, een bijzondere boom of de geschiedenis van uw tuinpark?

Laat het ons weten. U kunt zelf iets insturen of onze schrijvers maken van uw idee een mooi artikel.

**U kunt uw ideeën sturen naar:
vroegop@bondvanvolkstuintuinders.nl**

KLEUREN VOOR IEDEREEN

Kleuren is voor iedereen, voor jong en oud. Kleuren voor volwassenen is de nieuwe hype, het is het een enorm rustgevend bezigheid. Vroeger kon je urenlang geconcentreerd aan een tekening werken. De tijd leek stil te staan en je ging helemaal op in je eigen creativiteit. En wat is er dan leuker dan echt volwassen kleurplaten in te kleuren tijdens een lange winteravond. Op de pagina hiernaast staat een prachtige plaat van Sjef du Jardin. Prachtige afbeelding om in te vullen, even de gedachten op nul zetten en heerlijk ontspannen.

De kleurplaat is ook terug te vinden op onze website zodat je deze op printer- of tekenpapier is af te drukken, voor jezelf, voor de kinderen of voor de klas:

<https://www.bondvanvolkstuinders.nl/thuis/vroegop-periodiek>

Laat ons vooral ook meegenieten van het resultaat.

In de herfsteditie van Vroegop stonden ook kleurplaten van Sjef.

Onderstaand het mooie resultaat van Mats Koeman, 8 jaar oud.

E J L E O N R O K S A P M K I E N
K A A V I J G E N B O O M R L G A
R T O O N L A W E C E O E S T R A
E K W E E P E E R R E I R A R E T
B S E A D E L O B E L D M T D E A
R E S A T I E E F U R M E N L N L
E B D S A E I D P R E N I R W I P
I R O O X K R O N K E L W I L G V
P U O M U K P C A I P P L A B T U
A U R I S L D S I S L G M D E R I
P Z N M E E T R A P S R O A U E L
R E I T N A L E G E R U E S K U B
K M A G N O L I A S G E E V T R O
R R A J S K I R A L N B S J L W O
E L E P S I M R A A L E Z A H I M
B O S R O O S S K A T W I L G L Z
Z I L V E R S P A R O K G N I G E

© ruiterpuzzels.nl

In elk woord zitten minstens twee letters die maar op één manier weg te strepen zijn.
Als alle opgegeven zoekwoorden in het diagram zijn weggestreept, blijft er een aantal letters over. Lees deze letters regel voor regel van boven naar beneden, zo vindt u de oplossing.
Veel puzzelplezier.

AALBES
ABEEL
BERK
BEUK
BOSROOS
CEDER
DEN
DOUGLAS
EGELANTIER
EIK
ELS
ESDOORN
GINGKO
GREEN
HAZELAAR

IEP
KAMPERFOELIE
KATWILG
KORNOELJE
KRONKELWILG
KWEETPEER
LARIKS
LINDE
MAGNOLIAS
MIMOSA
MISPEL
MOERBEI
PAPIERBERK
PEER
PLATAAN

RATELPOPULIER
SPAR
TAMME KASTANJE
TAXUS
TREURWILG
VIJGENBOOM
VILTROOS
VUILBOOM
WALNOOT
WATERCIPRES
WILG
ZILVERLINDE
ZILVERSPAR
ZUURBES

Oplossingen

U kunt uw oplossing vóór 1 april 2021 naar de redactie van Vroegop (zie colofon) sturen. Onder de goede inzendingen verloten wij aan 5 leden cadeaukaarten en boeken uit de boekenhoek.

Uitslag herfstpuzzel:

De juiste oplossing voor de puzzel in het herfstnummer van de Vroegop is:

SCHAPENBOUT

De gelukkige winnaars zijn:

Mevrouw van Wereld
Tuinpark Dijkzicht

Mevrouw van Ruler
Tuinpark Eigen Hof

Mevrouw Kroonenberg
Tuinpark De Groote Braak

Van harte gefeliciteerd!